

Téereb Daniyeel — Juroom-benn fukk ak juróom-benn

Ubbi gi ci xamle muccug waxu yëgle bi: waxtu tëj bi, tawu mujj bi, ak woote gi ngir génñ Babilon

Jeff Pippenger
2024-01-30

Wàll bi nu xooloon ci mbind mi weesu ci xët wi jiitu ne, « tuur gu réy gi ci Xelum Sell mi » bu Apokalips saar fukk ak juróom-ñett, « du ñëw ba keroog nu amee nit ñu leer xel, ñi xam ci seeni jaar-jaari bopp li mu tekki ne doon ay liggéeykat yu bokk ak Yàlla. » Waaye digëb bi mooy ne bu fekkee « nu am nañu jébbale gu mat, gu ñu jox seen xol bépp ci liggéeyu Kirist, Yàlla dina seede dëgg gi ci tuur gu ngir Xelum te amul natt. » Njàngat bu ñu jàppale ci « tuur gu réy gi » dafay wone ne am na itam tuur gu gën a ndaw (ab natt).

Ci 11 Sàttumbar 2001, malaaka bu mag bi ci Peeñu fuk ak juróom-ñaar wàcc na, waaye “part bu gëna réy ci kilifteef gi” booba, ba tey sax, “duñu ay liggéeykat yu bokk ak Yàlla.” Diggante ci 11 Sàttumbar 2001 ak ba noppi ba Yàlla xamale ne am na ci mujj ab mbooloo mi jot ci “sellal bu mat, bu mat sëkk ci liggéeyu Kirist,” taw bi mujj mi dañu ko “nat,” àtteb ñi dund di am, te àtte mi tàmbalee ci kergóorug Yàlla.

Peeñu Révélation benn-fukk ak juróom-ñaar, mu xamale ñaari baat, yi Xaritu White di nu wax ne ñooy ñaari woote yu jëm ci kilifte yi. Ñaareelu baat bi (woote bi), mooy woote bi génne ci Babilon, bi di am ci yoonu Dimaas bu di ñëw lu gaaw. Jëkkëru baat bi agsi na ca 11 Septambar 2001. Tuurug Xel Mu Sell mi tambalee woon booba dafa nekkoon “ñu ko natt”, ndaxte Krist dafa wara jëkk a setal nit ñi mu nar a tuurale Xel Mu Sell mi ci seen kaw “te amul natt”, ba muy yékkati leen ni bannere ci waxtu yëngu-yëngub suuf bu mag bi. Mbooloo moomu dafa wara set wecc ba noppi bala ñaareelu baat bu Révélation benn-fukk ak juróom-ñaar jolli, ndaxte ñoom lañu wara doon ñi yëgle xebaar boobu.

Ca njàqare bu njëkk bi ci gannaaru atom 1844, Protestàn yi nekk nañu Protestàn yu déglu yàllaul, te ñi takku ci ngëm, ñi fekk seen bopp ca jamono yàgg ba, dañoo teewal kër Yàlla gu ñi nekkoon lu dul askanu Yàlla. Ci 11 Suwe 2001, malaaka bu mag bi ci Peeñu 18 wàcc na, te jotna njàlbéen bu njëkk ci setal ak taxawal kër Yàlla gu mujj ci fan yii, te mu tàmbalee ci nattu Adventisme Laodise. Ci 18 Sulet 2020, ñaareelu jéego ci yoonu nattu gi tàmbali na. Ca sóobu Krist ci ndox, yoonu teqale Israayil gu yàgg gi tàmbali na, ndaxte ca jamono jooju Krist tannoon na taalibe yu njëkk yi, ñoom ñoo doon ndombo kër-Kristaan gu mu doon tabax ci waxtu woowu.

Ca tàmbali liggéeyam gu ñetti at ak genn-wàll, Kirist setaloon na kër Yàlla ga, te moo ko waxoon ne mooy “këram Baayam”; te ci mujju liggéeyam, bi mu setalee kër Yàlla ga ñaareel yoon te mujj, kàddug waxam mooy: “seen kër bàyyi nañu ko leen muy neen.” Nit ñi nekkoon askanu kóllëre gi jiitu ñu weesu nañu leen, te askanu kóllëre gu bees gi daldi taxawal ñu nekk “Tempaalam.” Ci yoonu Dibéeri, jëfandikookat gu booloo gi ñu tudde Eglise Adventiste du Septième Jour dina neen.

Yonent bi nee: “Gis naa beneen malaaka buy wàcc jógé asamaan, mi am doole ju réy; te suuf si leer ak ndamam. Mu wax ci kàddu gu metti ak baat bu réy, naan: Babylone bu mag bi daanu na, daanu na, te mu nekk kërub rab yi” (Révélation 18:1, 2). Lii mooy benn yégle bi ñaareel malaaka bi yégle woon. Babylone daanu na, “ndaxte mu naxal xeeti àddina yépp, mu nàmpal leen biiñu meramu njuram” (Révélation 14:8). Lan mooy biiñu boobu?—Ay njàngalem yu dul dëgg. Jox na àddina bi bésub noflaay bu dul dëgg, wuutu Sabat bu ndigalu ñeenteel bi, te delloo na fen bi Seytaane jëkk a wax Hawa ca Eden—ne ruu am na dund gu sax ci kaw xel maas. Bare na ay njuumte yu bokk ak loolu, ba siiwal leen fu nekk, “di jàngale ndigal yi nit ñi def ni ay njàngale” (Matie 15:9).

«Bi Yeesu tàmbalee liggéeyam gu ñu xam ci kanam nit ñépp, dafa sellaloon Kër Yàlla gi ci ay yëf yu selladi te di xeebal lu sell. Te ci biir jëf yu mujj yi ci liggéeyam, amoon na ñaareelu sellalug Kër Yàlla gi. Noonu it, ci jëf ju mujj ji ngir waare àddina, ñaari woo yu wér te wuute ñoo ñuy jox mbooloom gëmkaat yi. Baatu ñaareelu malaaka bi mooy: “Babilon dafa daanu, dafa daanu, dëkk bu mag boobu, ndaxte moo naanloo xeeti àddina yépp biiñu reseñam buy indi merum njaaloom.” (Apokalips 14:8). Te ci yuuxu kawe gu baatu ñetteelu malaaka bi, dëgg nañu baat bu jóge asamaan ne: “Génneen ci moom, yéen samay nit, ngir ngeen bañ a bokk ci ay bàkkaaram, te ngeen bañ a jot ci ay mbugalam. Ndaxte ay bàkkaaram jëgësi nañu ba asamaan, te Yàlla fàttaliku na ay ñaawtéefam.” (Apokalips 18:4, 5).» Review and Herald, 6 Desàmbar 1892.

Setal bi jëkk ci kër Yàlla méngoo ak baat bu jëkk bi ci Peñc mi, saraxu fukk ak juróom-ñett, te ñaareelu baat bi mooy yuux gu réy gi di woo juróomi gàttal Yàlla génne Babilon. Aaya yi njëkk ba ñett amoon nañu bi tabax yu mag yi nekk ci New York City wàcceeku. Loolu amoon na ci 11 Septàmbar 2001, te setal bi jëkk ci kër Yàlla, walla bu jëkk ci ñaari woote yi ñu jox mbooloooy gëm-gëm yi, amoon na. Woote bu jëkk bi tambalee na ca sóobu Krist ci sóox, ba Xel mu Sell mi wàcce asamaan, te nattu gi ñu jagleel Israayil gu yàgg ga tàmbali. Ci 11 Ut 1840, setal bi jëkk ci kër Yàlla, walla bu jëkk ci ñaari woote yi ñu jox mbooloooy Miller yi, amoon na.

Ci jamono jooja la, tawur gu mujj ak moomeelug ñaari téeméeri junni ak ñeent fukki ñaar bi tambalee, te lëkkalook ak seeni jëf yu mujj yi ci Àtteb Séetkat bi. Ci yooyu jëf yu mujj yi, liggéeyu Kirist dañuy ko mel ni mooy farba bàkkaar yi ñi takku ci dëgg yi ci téereb bàkkaar yi, walla far tur yi Kiristaan yu wax-rekk yi ci téereb dund gi. Waxtu woowu mooy waxtuw soppiku tawur gu mujj gi, ndax Yàlla du tuur Xel mu Sell mi ci lu amul natt ba noppi ludul bu kèrg Yàlla sell na. Bu yoonu Dibeer bi agsee, tuurug Xel mu Sell mi dina amul natt.

«Yéen bokk yi, lu ngeen di def ci jëf ju mag ji ngir waajal? Ñi boole seen bopp ak àddina, dañuy jot mbindum àddina te di waajal seen bopp ngir màndargay rab wi. Ñi amul wóor ci seen bopp, ñi di suufel seen bopp ci kanam Yàlla te di setal seen ruu ci déggal dëgg gi, ñooñu lañuy jot mbindum asamaan te di waajal seen bopp ngir sèru Yàlla ci seen jë. Bu ndigal li génnee, te tàggat li ñu ci di defare bàyyikoo, seen jikko dina des set te amul benn bennibànnex ba fàww.» Testimonies, voliyum 5, 216.

“Liggéey Xel Mu Sell mi mooy wóorloo àddina ci bàkkaar, ci njub, ak ci àtte. Àddina mënul a ñaaxleeflu ludul ci gis ñi gëm dëgg gi, ñu sellal leen jaarale ko ci dëgg gi, di jëfandikoo njariñ

yu kawe te sell, di won, ci anam wu mag te yéeg, rëddoo bu leer bi nekk diggante ñiy sàmm ndigali Yàlla ak ñiy dëpp ci seen tànk. Sellalug Xel mi di firndeel wu leer buy won wuute bi nekk diggante ñi am màndargay Yàlla ak ñiy sàmm fan wu noppalu wu dul dëgg. Bu nattu gi agsee, dinañu won bu leer li màndargay rab wi di. Mooy sàmm Dibéer. Ñi, gannaaw ba ñu dëgg dëgg gi, di sax di jàpp ne bés boobu sell na, dañuy yëngu ci xàttub nit ku bàkkaar ga, mi yaakaaroon soppi jamono ak yoon yi.” Bible Training School, December 1, 1903.

Esayi waxx ne “bésu ngelaw penku bi,” bi mu itam tudde “ngelaw gu tar gi,” teñnees na (taxawal na ko), ne mooy fan waxtu bi “nattal gi” di tàmbali.

Ci ñàkk, bu mu saxee, dinga wax ak moom; day téye ngelawam gu metti ci bésu ngelawu penku. Moo tax, noonu, ñaawteefu Yàqub dinañu ko laabal; te lii mooy bépp meññent gi ci dindi bàkkaaram: bu mu defee bépp doj alxuraan bi mel ni doj xeeru weex yuñu damm-a tas, kër yu màng yi ak nataal yi duñu taxawaat. Waaye dëkk bu ñu aaroon dina neen, kër gaññ gi dinañu ko bàyyi, te mu des ni màndiñ; fa la wëru di lekk, fa la tēdd, te mu lekk ay cari garab yi. Bu ay car ya wowie, dees na leen dagg; jigéen ñi dinañu ñëw, taal leen ak safara: ndaxte nit ñi ay nit lañu yu amul xam-xam; moo tax ki leen bind du leen yërēm, te ki leen sos du leen won ngërēm. Te dina am ci bés boobu, Boroom bi dina bëttale li nekk diggante dex gi ak dexu Misra, te yéen, yéen doom ya Israyil, dees na leen dajale kenn ku nekk ci boppam. Te dina am ci bés boobu, dees na wol bu mag bi liit, te ñi nekkoon di dee ci réewu Asiri, ak ñi ñu dàqoon ci réewu Misra, dinañu ñëw, jaamu Boroom bi ci tundu sell bi nekk Yerusalem. Esayi 27:6–13.

“ngelaw gu bëj-gànnar” mooy doole bi di suuxal “gaal yu Tarshish” te di indi atte ci janq bu Tiru. “Ngelaw gu bëj-gànnar” mooy doole bi di tax buur yi ragal. “Ngelaw gu bëj-gànnar” moo indiwon “mbëj mi di lakk te wow” ci Misra, mi jur juróom-ñaari at yu xiif, ba Yoseef ak Firawna dugal àddina bépp (Misra) ci jaam, te itam “ngelaw gu bëj-gànnar” moo indiwon “njurēm yi” yu lekk lépp ba noppi ca musal ga jóggee Misra. Islaam mooy “ngelaw gu bëj-gànnar.”

Yëngu yeesal yi ci waxi yonent yi ci Biibël dañuy taxaw ne bépp yëngu yeesal am na boppam mbir mu ko jagleel. Mbir mi jagleel yëngu yeesal gi ci ñaar-fukk ak ñeent junni nit ñi mooy Lislaam. Ci 11 Sàttumbar 2001, Lislaamu ñetteelu musiba ma songoon na rab wu suuf wi, te George W. Bush, “ñaareel bi”, daldi teg saa si téye ci “ngelaw peeñu penku.” Ca dhac dhac boobu, ni ko Rakku Jigéen White bindee, ba kër yu mag yi ci dëkkub New York daano, Peeñu Yóbbu 18, aaya 1 ba 3, am nañu mat. Ñetti aaya yooyu dañuy tegtal baatu jëkk bi ci ñaari baat yi nekk ci saar 18 bu Peeñu Yóbbu. Baat bu ñaareel bi nekk na ci aaya 4, te mooy wax woote gi génn Babilon, gi tàmbalee ci yoonu Dibeer bi ci États-Unis. Lislaamu ñetteelu musiba mi, ñetti malaaka yi ci Peeñu Yóbbu saar 7 moo koy téye, fekk ñaar-fukk ak ñeent junni nit ñi diñu leen tàggat.

“Boroom bi Yàlla Yàlla bu am kiira la, waaye mu ngi muñ lu yàgg ci bàkkaar ak tooñ yu ay nitam di def ci jamono jii. Su ñi bokk ci Yàlla doxoon ci ay digganteem, liggéeyu Yàlla dinaa jëkkër, te yégle yi ci dëgg dees leen yóbbu ca ñépp ñi dëkk ci kow suuf si bépp. Su ñi bokk ci Yàlla gëm koon moom te doon nañu ay defkatu kàdduam, su ñu sàmmoon ay ndigalam, malaaka ma du koon ñëw di naaw ci asamaan ak yégle bi ngir ñetti malaaka yi waroon bàyyi ngelaw yi ngir ñu wol ci suuf si, di wax: Téy, téyleen ñenti ngelaw yi ngir ñu bañ a wol ci suuf si, ba kera ma tēj ay jaamu Yàlla ci seen jë. Waaye ndax nit ñi déggadiwul, te amul njambaaru

xol ci ngërëm, te sellul, ni Israyil gu njëkk, moo tax waxtu wi yàgg ngir ñépp man a dégg bataaxal bu mujj bu yërmande bi ñuy waare ak baat bu kawe. Liggéeyu Boroom bi dafa yàqu, waxtuw tëj bi yàgg. Ñu bari déggagul dëgg gi. Waaye Boroom bi dina leen may ndànk ngir ñu dégg te soppeeku, te maggu liggéeyu Yàlla dina jàll ci kanam.” Manuscript Releases, volume 15, 292.

Ñi ñuñuñu yiñ sëll, ñoom dees na leen a sëll bala yoonu dibeer bi, ndax adina mën nañu ko a waare rekk, te kon wootee ko mu génñ Babilon, ci gis góor ak jigéen yi ci jafe-jafe yoonu dibeer bi, ak sëllu Yàlla bi ci seen kaw. Sëllug ñaar-fukk ak ñeent-junni ñaar-ñent-fukk ak ñeent ñi tambalee na ci 11 Septambar 2001, waaye waxtu sëll gi yéexna.

Yéen yonent yi ñépp di wax ak màggat gu mujj gi, te xëtu kàddu bii moom ci boppam jëm na ci màggat gu mujj gi. Ci màggat gu mujj gii, askanu Yàlla doxul woon “ci seetam,” te looloo tax jamono jiir bi xeexu te yàqu. Xeexu na te yàqu ndax rab wu jóge ci xóot gu amul suuf gi ci Révélation saar 11, mi rey ñaari yonent ya. Rab woowu ci jamonoy Révolution française mooy woon atéesim, te mu doon misaal bu jëm ci yëngu-yënguy atéesim bi ñi dugal “woke-ism” dugaloon léegi ci yëngu-yënguy Future for America, miy dàq addina si léegi; ba noppi Future for America bàyyi woon dox ci seetam Yàlla, te mayon nañu sañ-sañ dooley ñi yékkati seen ajanda bu bees bu gomor, ànd ak ñeneen ñi yékkati wacce jamono, ngir xeex te yàqu jamono jiir bi.

“Lu bari lu Yàlla feeñal ma dafa xat sama xel, ba ma xamatu ni ma koy waxe. Waaye manuma noppi. Boroom bi mer na ci nit ñi di sampu seen bopp ngir yilif seen moroomi nit, te di jëfe pexe yi Xel mu Sell mi daan. Yéemu naa lu ëpp a wax ci seen bañ a xam ne Yàlla taxawul nit ñooñu. Njàngat gu bees gi war na leen a jàq, ndaxte amul woon ndigal gu jóge asamaan.”

“Xol bu yaramul war naa yóbbu indam yi jëfub Yàlla ay pexeem yu sobeku, di yàq. Amul dara lu war a nëbb njariñi sunu ngëm. Bëgg-bëggu ñetteelu malaaka bi war naa nit ñi Yàlla di yore deklare ko. War naa yokku ba dem ci yuuxu bu réy bi. Boroom bi am na jamono ju mu tànn ngir tëj liggéey bi; waaye kañ mooy booba? Bu dëgg gi war a xamle ngir fan yii mujj yi génnee, nekk seede ci kanam xeet yépp, kon mujj ga dina ñëw. Su dooleb Seytaane manee dugg ba ci kër Yàlla ci boppam, ba nangoo def lépp ni ko neexee, jamonoy waajal bi dina yagg.”

“Lii mooy kumpa gi ci yëngu-yëngu yi ñuy def ngir weddi nit ñi Yàlla yónni ak benn ndëwën bu barkeel ngir ay nitam. Nit ñooñu dañu leen bañoon. Nit ñi ak bataaxalub Yàlla dañu leen xeeboon, ni ko wér la, naka Kirist moom ci boppam ñu ko bañee te xeeb ko ci jëkk ag ñëwam. Nit ñi nekk ci berab yu am yoon wone nañu sax melo yi Seytaane moom ci boppam wone. Wut nañu noo nguuru xel yi, di teg seeni xalaat ak seeni may ci suufu nguuru nit. Am na woon jéego ngir teg jaamuy Yàlla ci kilifteefu nit ñi amul xam-xam ak xel mu Yàlla, walla amul njàngum dund gu jaar ci njubalu Xel Mu Sell mi. Mbiri yu ñu sos dañu doon yu warul woon a gis leeru bëccëg. Doom ju dul yoon ji waroon nañu ko jamal bu baax ba ca saa si mu jëlée ngeenam gu njëkk. Nit ñi yem ci kem-kemug nit dañu doon xeex ak Yàlla ak dëgg gi ak ndawsu Yàlla yi Mu tànn, di leen taxawal ci luu nekk lu ñu ñemee jëfandikoo. Maa ngi leen ñaan ngeen xalaat bu baax ban njariñ la xelal ak pexe yi ñi xeebee yégley Yàlla indiwoon, te ni bindkat yi ak Farisen ya, ñu xeeb nit ña Yàlla jëfandikoo ngir indil leer ak dëgg gi ay nitam

soxla woon.” The 1888 Materials, 1525.

Jamono bu sell bi tambalee ci 11 septàmbar 2001, dafa yàqoon ndaxte maykat Seytaane yi mayees na leen ñu dugg ci “jàngub Yàlla boppam.” Mbiri mi war a feeñ fii mooy ne, dale ci 1798 ba 1844, tabax nañu kër Yàlla gu Millerite, te ci 22 oktoobar 1844, ndaw li ci kóllère gi ñëw na ci saa si ci kërám. Kër Yàlla ga ak mbooloom ga, paa bi da leen door ba dëñc leen suufe ngir junni at ak juróom-ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk, te bi paa bi jotee gaaw gi koy rey, Kirist tambalee na liggéeyu tabax kër Yàlla gu Millerite gi, te màndarga kër Yàlla gi mooy lim bi nekk ñeent-fukk ak juróom-benn, ci ay seede yu bari.

Ci 11 ut 1840, malaakam Kàddu Yàlla 10 bi wàcce, te àtteb Protestantismaa tàmbali. Loolu mooy jaar-jaaru mboolem nettali boobu di dellu ci seen bépp araf.

Ci Mbind mi, “ngelaw bët penku” moo di li bëgg gaal yi Tarshish suux, te moo yéegal dëkk bu mag ba Tyrus, te di waral buur yi ak jaaykat yi ñetti yoon yu nekk wax a ne: “alku, alku” (éy, éy). Waaye ci xaaj bu Esayi bi nu ngi seet, bésib “ngelaw bët penku” mooy bés bi Yàlla “téyale ngelawam gu tar ga.” Ci xaaj bii, “ngelaw bët penku” biñ ko téyale dafa tēj ngir bañ a tere liggéeyu malaaka bu ñetteel bi; liggéey boobu mooy li ñuy matal ci jamonoy tawub mujj bi. Ci xaaj bii, mbirum “ngelaw bët penku” biñ téyale mooy melokaan buy wone tawub mujj bi, liggéeyu malaaka bu ñetteel bi, ak dajale génne yeneen doom yi Yàlla am ci Babilon. Ci jamono jooju, ñeenti malaaka yi dañuy téye ñeenti ngelaw yi, ci jamonoy tampe ñi téeméeri ñeenti-fukki junni ak ñeenti-fukki ñeent.

Gannaaw loolu ma gis ñeenti malaaka yu taxaw ci ñeenti koñi suuf si, di téy ñeenti ngelaw yi ci suuf si, ngir ngelaw du wole ci suuf si, mbaa ci géej gi, mbaa ci benn garab. Te ma gis beneen malaaka mu yéeg di jóge ca penku, yor màndarga Yàlla miy dund; mu woo ca kaw ak baat bu réy ñeenti malaaka ya, ñoom ñi ñu joxoon sañ-sañu lor suuf si ak géej gi, naan: Buleen lor suuf si, mbaa géej gi, mbaa garab yi, ba kera nu tējalee jaam yi sunu Yàlla ci seen jë yi. Peeñu Yowaana 7:1–3.

Taxaw “ngelaw wu penku bi,” téqute “xeeti réyukaay yi mer,” ak téqute “ñenti ngelaw yi,” lépp di am ci jamono tawub muj gi, ndaxte ci jamonoy tawub muj googu lañuy teg sellu Yàlla ci ay nitam. Ñenti ngelaw yi ñuy téq ndax ñenti malaaka yi, misaal lañu ci Islaam.

“Malaka yi jàpp ñaari ngelaw yi, te dañuy wonnee leen ci misaalum fas wu mer, buy seet a rëcc ngir daw ba gaaw ci kanamu suuf si bépp, yóbbu alag ak dee ci yoonam.”

«Ndax nuy nelaw ci wetu àddina gu dul jeex gi? Ndax nuy nekk ku yéex, te sedd, te dee? Éy, na nu am ci sunu mbootaay yi Xel ak ngelaw Yàlla, muy wol ci ay nitam, ngir ñu taxaw ci seen tànk te dund. War na nu gis ne yoon wi seew na, te bunt bi xat na. Waaye bu nu jállée bunt bu xat boobu, yaatuwaayam amul kem. » Manuscript Releases, volume 20, 217.

Dina gëna xoolaat bu baax ci yoon wii ci jàngat bi ci topp, ndaxte mooy “ci fan yi bu buur yii”, yi ngir misaal di juróom-ñetti nguur gi ci waxi yonent yi ci Biibël, te “mu ngi bokk ci juróom-ñaari nguur yi”, la Yàlla sampoo nguur gu sax ba fàww.

Te ci fan yii, Yàlla ju Asamaan dina samp nguur gu duñu mën a yàq mukk; te nguur googu duñu ko jox beneen xeet, waaye dina damm ay xaaj yi, tasaare leen, moom nguur yépp yii, te moom dina sax ba fàww. Ndaxte gis nga ne, xeer wa dogalees na ko ci tund wa te nit du ci def dara, te mu damm ay xaaj yi: weñ, xàñjar, ban, xaaalis, ak wurus; Yàlla ju Mag ji xamal na buur bi li wara xew gannaaw loolu; te gént gi wér na, te tekki gi dëgg la. Daniel 2:44, 45.